

SCENARIUSZ 6 z 10

PODRÓŻ PO ŚWIECIE WARTOŚCI

NAMIBIA

Samodzielność

KARTA SCENARIUSZA

CEL GŁÓWNY

Zwrócenie uwagi uczniów na to, czym jest samodzielność.

CELE SZCZEGÓŁOWE

Uczeń:

- definiuje samodzielność;
- zauważa, że każdego dnia może rozwijać swoje umiejętności, uczyć się czegoś nowego, dzięki temu rozwija samodzielność;
- podziela przekonanie, że uczenie się czegoś nowego wymaga wysiłku i starania, ale prowadzi do większej samodzielności;
- dostrzega, że warto podejmować wysiłek, nawet jeżeli od razu nie osiągnie się celu;
- wie, że ma prawo prosić o pomoc, gdy coś mu się nie udaje.

REALIZOWANE PUNKTY PODSTAWY PROGRAMOWEJ

I. 1.1), 1.2), 1.3), 1.5); 2.2), 2.3), 2.7)
 III. 1.4), 1.9), 1.10)
 IV. 3.3)
 V. 2.1), 2.3)
 VI. 1.1)
 IX. 3.1)

ŚRODKI DYDAKTYCZNE

- [list od Tuiliki z Namibii](#) (do wydrukowania w 1 egz.);
- [zdjęcia z Namibii](#) (do wydrukowania w wersji kolorowej w formacie A4);
- [karta pracy „Umiem–uczę się–chcę się nauczyć”](#) (do wydrukowania dla każdego ucznia);
- duża mapa świata lub globus;
- koperta formatu A4;
- sznurek do przedzielenia sali na pół.

PRZYGOTOWANIE DO ZAJĘĆ

Przed zajęciami wydrukuj list od Tuiliki oraz zdjęcia z Namibii i włóż je do koperty zaadresowanej do uczniów.

PRZEBIEG ZAJĘĆ

WYRUSZAMY W PODRÓŻ – ROZPOCZĘCIE ZAJĘĆ

Powitaj uczniów, zaproś ich do przygotowania teczek-walizek i wyruszenia w drogę. Niech swobodnie poruszają się w po sali w dowolnym tempie.

Poproś, by zajęli miejsca i zapytaj:

- Czy pamiętacie, jaki jest cel naszej podróży?
- O czym pisała w liście Maame z Ghany?
- O czym pisał i co pokazywał w filmie Samuel z Kenii?
- Jaką wartość przedstawiła Lineo z Lesotho?
- O jakiej wartości napisała w liście do was Abhaya z Nepalu?

Wprowadź temat zajęć i wskaż na mapie świata Namibię. Poproś uczniów, by odszukali to państwo na mapach, które mają w teczkach-walizkach, i je oznaczyli.

- Dzisiaj wrócimy na kontynent afrykański, z odwiedzanego w czasie ostatniego spotkania Nepalu z najwyższym szczytem świata przeniesiemy się do Namibii, na terenie której leży najprawdopodobniej najstarsza pustynia na świecie – Namib. To jeden z najrzadziej zaludnionych krajów. W Polsce średnio na kilometr kwadratowy przypadają 123 osoby. W dużych miastach ludzie mieszkają w wysokich, wielopiętrowych domach. W takim wieżowcu mieszka wiele osób. Tymczasem w Namibii średnio trzy osoby mieszkają na kilometr kwadratowym powierzchni! O życiu w takiej przestrzeni opowie Wam Tuilika, dziewięciolatka z Namibii.

CZYM JEST SAMODZIELNOŚĆ? – ZAPOZNANIE SIĘ Z TREŚCIĄ LISTU Z NAMIBII

Wymij list od Tuiliki z koperty i odczytaj.

Cześć!

”

Miło mi, że dotarliście do mojej ojczyzny, Namibii. Na imię mi Tuilika, mam 9 lat. Mieszkam na obrzeżach miasta Swakopmund. To miasto położone w niezwykłym miejscu. Znajduje się nad brzegiem oceanu – Atlantyku – a jednocześnie graniczy z najprawdopodobniej najstarszą pustynią świata – Namibem. Więc choć woda jest blisko, to tereny, na których mieszkam, są suche i piaszczyste. Przyroda sprawia, że w moim kraju przestrzenie między miastami i wioskami są duże oraz prawie niezamieszkane.

”

Przygotowałam dla Was kilka zdjęć, żebyście mogli wyobrazić sobie, jak wygląda dzielnica, w której mieszkam.

Pokaż zdjęcia.

Tak wyglądają ulice w naszej dzielnicy.

Tu moja młodsza siostra bawi się na ulicy nieopodal domu.

Powrót do czytania listu.

Żeby dojechać do pracy, szkoły czy lekarza trzeba mieć samochód. Nie wszystkie rodziny go mają. Samochodów nie mają też sąsiedzi mieszkający w mojej okolicy. To bardzo utrudnia nam przemieszczanie się. Z mojego domu do najbliższego szpitala jest ponad 7 kilometrów. Tę drogę musimy pokonać pieszo. To 1,5 godziny maszerowania w jedną stronę. Wyobraźcie sobie, jak trudno się idzie, gdy ktoś się źle czuje, coś mu dolega i musi dostać się do przychodni. Dlatego tak bardzo się ucieszyłam, kiedy dostałam rower!

Długo jednak nie mogłam nauczyć się na nim jeździć. Co rusz spadałam, cała byłam w piasku. Próbowalam się nauczyć, zjeżdżając z góry i podnosząc nogi, żeby lepiej utrzymywać równowagę, próbowałam się odpychać nogami i trochę rozpędzić, ale ciągle uderzałam się pedałami w nogi. Mama próbowała mi pomóc i trzymać rower na kiju, ale jak tylko puszczała, upadałam. Nie poddawałam się i mimo skaleczeń, otarć, siniaków i bólu, ponownie wsiadałam na rower. Trwało to długo. I czasami byłam już tak zmęczona, że miałam ochotę zrezygnować z nauki.

W końcu jednak nauczyłam się na nim jeździć! Tak bardzo się z tego cieszę! Dzięki temu, że mam rower dużo szybciej docieram do szkoły, a po szkole do domu. Wcześniej droga do szkoły zajmowała mi prawie godzinę w jedną stronę. A teraz tylko 15 minut! Mam czas dla siebie i na zabawę z przyjaciółmi! Rowerem przewożę koleżanki i kolegów. Mogę też zawieźć do lekarza kogoś, kto się źle czuje. Po prostu siada na bagażnik mojego roweru i ruszamy w drogę. Chyba że jest dużo cięższy ode mnie, wtedy pożyczam rower komuś dorosłemu. Rowerem przewożę zakupy. Posiadanie roweru w naszej dzielnicy bardzo dużo znaczy. Nie tylko samodzielnie możemy docierać w różne miejsca. Możemy też pomagać innym. Za każdym razem, kiedy ktoś z naszych znajomych kupuje albo dostaje rower, korzysta na tym kilka innych osób – jego rodzina, znajomi, sąsiedzi.

Pokaż uczniom zdjęcie.

Zobaczcie, jaką jesteśmy już dużą grupą!

Doceniamy to, że możemy być samodzielni

Powrót do odczytywania listu.

Jeżdżąc rowerem, czuję się wolna, a moje życie i życie moich bliskich jest dzięki temu łatwiejsze. Uważam, że taka samodzielność to wielka wartość, bycie niezależną jest dla mnie bardzo ważne.

Pozdrawiam Was serdecznie
Tuilika

LIST Z NAMIBII – ROZMOWA

Zaproś uczniów do rozmowy. Możesz zapytać:

- Co waszym zdaniem Tuilice daje umiejętność jeżdżenia na rowerze?
- Dlaczego to dla niej takie ważne?
- Co Tuilika uznaje za najważniejszą wartość?
- Jak wy rozumiecie samodzielność? Co ona dla was znaczy?

CZYM JEST SAMODZIELNOŚĆ? – TWORZENIE DEFINICJI

Poproś uczniów, aby wykorzystując to, co usłyszeli, własnymi słowami opowiedzieli, czym jest samodzielność. Odwołując się do historii przedstawionej przez Tuilikę, zwróć uwagę uczniów na następujące aspekty samodzielności:

1. rozwijanie umiejętności prowadzących do większej niezależności i sprawności;
2. niepoddawanie się i podejmowanie kolejnych prób, kiedy ponosimy porażkę;
3. szukanie różnych sposobów na osiągnięcie wyznaczonego celu i rozwinięcie pożądanej umiejętności;
4. umiejętność proszenia o pomoc, kiedy jest potrzebna, i przyjmowania jej;
5. możliwość autonomicznego wyboru sposobu dochodzenia do celu.

Poproś, by uczniowie własnymi słowami wyjaśnili, jak rozumieją samodzielność. Po ustaleniu klasowej definicji, zapisz ją na osobnej kartce i przyczep obok kartek z poprzednich zajęć.

JAKA UMIEJĘTNOŚĆ POZWALA MI BYĆ SAMODZIELNĄ/SAMODZIELNYM? – METODA POMYŚL–POROZMAWIAJ–PODZIEL SIĘ

Poproś uczniów, aby zastanowili się przez chwilę nad odpowiedziami na pytania:

- Czego się nauczyłaś/nauczyłeś w ostatnim czasie i możesz to wykonywać bez pomocy i wsparcia innych osób?
- Przypomnij sobie, jak uczyłaś/uczyłeś się tej czynności? Jakie trudności musiałaś/musiałeś pokonać?
- Co zmieniło się w twoim życiu, kiedy opanowałaś/opanowałeś tę umiejętność?

Zwróć uwagę, że może to być umiejętność potrzebna do funkcjonowania w szkole, w domu, może nauczyli się pływać, przygotowywać nową potrawę, posługiwać jakimś urządzeniem. Zaproponuj, aby opowiedzieli o tej umiejętności koledze lub koleżance. Chętne osoby mogą podzielić się doświadczeniami związanymi ze zdobywaniem nowych umiejętności z całą klasą.

„KTO UMIE JAK JA...?” – AKTYWNOŚĆ RUCHOWA

Podziel salę na pół sznurkiem i zaproponuj uczniom udział w zabawie „Kto umie jak ja...”, która polega na przeskakowaniu z jednej strony sznurka na drugą. Osoby, które na pytanie odpowiedzą tak, przeskakują na lewą stronę, te, które odpowiedzą nie, pozostają po prawej.

Kto umie jak ja...

- ...sprzątać zabawki w pokoju?
- ...zrobić kanapki?
- ...opiekować się rodzeństwem?
- ...poskładać rozsypane klocki?
- ...jeździć na rowerze?
- ...szybko biegać?

- ...wycierać kurze?
- ...jeździć na deskorolce?
- ...przyszywać guziki?
- ...nakrywać do stołu?
- ...ścielić łóżko?
- ...łączyć w pary wyprane skarpetki?
- ...pozmywać naczynia?
- ...odkurzać?
- ...spakować plecak do szkoły?
- ... [możesz dodać inne czynności]?

Podsumowując ćwiczenie, zauważ, jak wiele czynności potrafią wykonać uczniowie, co sprawi, że w coraz większym stopniu stają się niezależni od innych ludzi. Podkreśl, że każdej z tych czynności musieli się nauczyć i nie zawsze było to łatwe. Ucząc się, popełniamy błędy, nie wychodzi nam to, co chcemy zrobić, męczymy się, a nawet możemy czuć zniechęcenie. Ważne jest, żeby się nie poddawać.

WARTO ROZWIJAĆ NASZE UMIEJĘTNOŚCI – ROZMOWA KIEROWANA

Rozpocznij rozmowę na temat tego, jakie umiejętności uczniowie rozwijają w szkole. Wybierzcie wspólnie jedną, np. umiejętność czytania. Zapytaj:

- Dlaczego uczą się czytać?
- Co daje (da) im ta umiejętność teraz?
- Do czego umiejętność czytania jest potrzebna człowiekowi?
- Czego nie można zrobić, jak nie umie się czytać?

Zapiszcie wszystkie odpowiedzi na tablicy.

W podsumowaniu zwróć uwagę na różne aspekty życia, w których potrzebna jest umiejętność czytania, np.: zapoznanie się z informacjami przedstawionymi w formie pisemnej (np. godziny otwarcia, nazwa danego miejsca); poznanie instrukcji do nowej gry planszowej; dowiedzenie się, jakie leki zapisał lekarz na receptce i jak należy je zażywać; zapoznanie się z informacją, że komuś zginął kot, zapisaną na kartce przyklepionej na słupie ogłoszeniowym przed sklepem; poznanie przepisu na potrawę, którą chce się przygotować dla najbliższych; dowiedzenie się, co można robić w szkole, a czego nie można z regulaminu placówki. Podkreśl znaczenie tej umiejętności w codziennym życiu uczniów.

Następnie poproś, aby zastanowili się, co było lub nadal jest dla nich trudne w zdobywaniu umiejętności czytania.

Omawiając z uczniami nieudane próby, porażki, możesz zapytać:

- Co uważasz, że zrobiłaś/zrobiłeś bardzo dobrze?
- Co sprawiło ci trudność?
- Jak myślisz, czego się w tej sytuacji nauczyłaś/nauczyłeś lub dowiedziałaś/dowiedziałeś o swoim działaniu?
- Jak myślisz, co w przyszłości możesz zrobić inaczej, gdy będziesz w takiej sytuacji?

Porozmawiajcie, poproś, by uczniowie podzielili się swoimi doświadczeniami.

WARTO NAUCZYĆ SIĘ CZYTAĆ – PRZYGOTOWANIE PLAKATU (ZADANIE DODATKOWE)

Tę aktywność możesz rozwinąć w przygotowanie większej pracy plastycznej w ramach zajęć plastyczno-technicznych.

Zaproś uczniów do wspólnego wykonania plakatu zachęcającego do rozwijania omówionej wcześniej umiejętności, np. czytania. Gotowy plakat powieście w widocznym miejscu w sali lekcyjnej.

CO ZABIERAMY Z DZISIEJSZEJ PODRÓŻY? – PODSUMOWANIE ZAJĘĆ

Podsumowując zajęcia, poproś uczniów, aby zastanowili się nad tym, czego chcieliby się nauczyć, żeby poczuć się bardziej samodzielnymi.

Rozdaj uczniom [karty pracy z szablonem oraz ikonkami](#), na których przedstawione są różne umiejętności rozwinięte lub rozwijane przez dzieci w tym wieku. Poproś, żeby wycięli je i przykleili do szablonu, dzieląc na trzy grupy: „Umiem”, „Uczę się”, „Chcę się nauczyć”. Do zestawu mogą dopisać lub dorysować własne propozycje. Szablony z naklejonymi ikonkami chowają do teczek-walizek.

Zaproponuj, aby uczniowie w parach porozmawiali o tym, jakie umiejętności przyporządkowali, do poszczególnych grup i czego chcą się nauczyć, dlaczego chcą zdobyć te umiejętności.

PO ZAJĘCIACH – INFORMACJA DLA RODZICÓW I OPIEKUNÓW

Po zakończeniu zajęć przekaz rodzicom lub opiekunom dzieci przygotowaną specjalnie dla nich informację, która umożliwi im kontynuację pracy, którą dzisiaj wykonałaś/wykonałeś z grupą. Znajdziesz ją [tutaj](#).